

Seis! Huomaa oikeudet!

Lapsen oikeuksien sopimuksen tiivistelmä

1. artikla

Jokainen alle 18-vuotias on lapsi.

2. artikla

Lapsen hyvinvointi ei saa riippua siitä, mistä päin maailmaa hän on kotoisin tai miltä hän näyttää.

3. artikla

Aikuisten, esimerkiksi valtion, on tehtävä sellaisia päätöksiä, jotka suojelevat lasta.

4. artikla

Valtioiden pitää toteuttaa nämä artiklat.

5. artikla

Valtioiden pitää auttaa vanhempia ja muita lapselle tärkeitä aikuisia niin, että nämä voivat tukea lapsen kehitystä.

6. artikla

Kaikilla lapsilla on oikeus elämään, ja valtion pitää auttaa lapsia saamaan mahdollisimman hyvä elämä.

7. artikla

Jokainen lapsi on rekisteröitävä heti syntymän jälkeen. Syntyneellä lapsella on oikeus nimeen ja kansalaisuuteen.

8. artikla

Valtiot varmistavat jokaisen lapsen oikeuden henkilöllisyyteen, kansalaisuuteen ja nimeen.

9. artikla

Jokaisen lapsen pitää saada elää yhdessä vanhempiensa ja perheensä kanssa, jos hänellä on hyvä olla heidän kanssaan.

10. artikla

Jos lapsi on joutunut lähtemään kotimaastaan, hänen pitää voida palata sinne ja päästä yhteyteen oman perheensä kanssa.

11. artikla

Valtioiden pitää estää lasten sieppaaminen.

12. artikla

Lapsilla on oikeus omiin mielipiteisiin.

13. artikla

Jokaisella lapsella on oikeus ilmaista mielipiteensä, kunhan se ei loukkaa muita.

14. artikla

Lapsen oikeutta ajatuksen-, omantunnon- ja uskonnonvapauteen pitää kunnioittaa hänen ikätasonsa huomioon ottaen.

15. artikla

Lapset saavat perustaa järjestöjä ja toimia niissä.

16. artikla

Lapsilla on oikeus yksityisyyteen.

17. artikla

Lapsilla on oikeus tietää esim. television, radion ja lehtien välityksellä, mitä maailmassa tapahtuu.

18. artikla

Valtion täytyy tukea vanhempia lapsien kasvattamisessa.

19. artikla

Lapsia pitää suojella väkivallalta ja hyväksikäytöltä.

20. artikla

Valtion pitää auttaa perheettömiä lapsia.

21. artikla

Lapsia voidaan adoptoida, mutta vain jos se on lapsen kannalta paras vaihtoehto.

22. artikla

Pakolaislapsista pitää huolehtia.

23. artikla

Vammaisten lasten pitää saada parasta mahdollista apua.

24. artikla

Lapsilla on oikeus elää terveenä ja saada tarvittaessa hoitoa.

25. artikla

Laitoksissa hoitoa saavilla lapsilla on oltava hyvät oltavat.

26. artikla

Lapsilla on oikeus nauttia sosiaaliturvasta.

27. artikla

Lapsilla on oikeus kunnolliseen elintasoon.

28. artikla

Lapsilla on oikeus käydä koulua.

29. artikla

Opetuksen pitää kehittää lasten taitoja ja suvaitsevaisuutta.

30. artikla

Vähemmistöryhmään tai alkuperäiskansaankuuluvilla lapsilla on oikeus noudattaa oman ryhmänsä elämäntapaa ja puhua sen kieltä.

31. artikla

Lapsella on mahdollisuus leikkiin ja vapaa-ajasta nauttimiseen.

32. artikla

Lapsilla ei saa teettää liian raskasta eikä pitkäaikaista työtä.

33. artikla

Lapsia pitää suojella huumeilta ja laittomalta huumekaupalta

34. artikla

Lapsia pitää suojella seksuaaliselta hyväksikäytöltä.

35. artikla

Valtioiden pitää estää lapsilla käytävä kauppa.

36. artikla

Lapsia pitää suojella kaikelta hyväksikäytöltä.

37. artikla

Lapsia ei saa kiduttaa eikä rangaista julmasti. Jos lapsi joutuu vankilaan, häntä pitää kohdella inhimillisesti ja hänen ikänsä pitää huomioida.

38. artikla

Alle 15-vuotiaiden lasten ei pidä osallistua sodankäyntiin.

39. artikla

Väärinkäytösten uhriksi joutuneita lapsia pitää auttaa.

40. artikla

Lakia rikkoneita lapsia pitää suojella ja heidän oikeuksiaan pitää kunnioittaa.

41. artikla

Jos valtioilla itsellään on parempia lakeja kuin tässä sopimuksessa luetellut, on niitä noudatettava.

42. artikla

Valtioiden pitää huolehtia, että kaikki kansalaiset tietävät lapsen oikeudet.

43. artikla

Tätä sopimusta valvoo kansainvälinen ryhmä.

44.–45. artikla

Valtiot raportoivat säännöllisesti, miten sopimusta noudatetaan.

46.–54. artikla

Nämä artiklat ovat päätöksiä sopimuksen voimassaolosta.